

Predstavljajte si, da ste pisatelj. Pa ne povprečen pisatelj, ampak zelo uspešen, prodajan in nasploh moderen pisatelj, za katerega se zdi, da ne išče besed, ampak besede najdejo njega. Z eno besedo, izjemen. Recimo še to, da se imenujete Jasper Gwyn, imate 43 let in se vam obeta bleščeča kariera. Potem pa se nekega lepega dne pisanju knjig preprosto – odpoveste. Tega pa ne naredite tako pri sebi, potihoma in morda rahlo neodločno, ampak »javno« – članek o tem, česa ne boste več počeli, objavite kar v Guardianu.

Zdaj je samo še treba poiskati nov poklic in Gwyn si izbere poklic kopista – opazoval bo svoje kliente in pisal njihove portrete, kar razume kot »kopiranje« ljudi. To je zelo originalna avtorska rešitev, saj Baricco posebej za potrebe ekscentričnega literarnega junaka prilagodi poklic tako, da spremeni njegovo namembnost in ga s tem tudi modernizira.

Okrog tega potem z lahkoto zgradi celotno zgodbo, ki temelji na skoraj hipnotičnem pripovednem ritmu. Ta nas spremlja že od začetka, ko Gwyn najame atelje »z dušo«, torej s čim več praskami, nepravilnostmi in hibami, v katerem bo izvajal seanse s strankami, do urejanja prav posebnega delovnega okolja. Pri obrtniku naroči žarnice v obliki solz, imenovane Katarine Medičejske, kar bi lahko odpisali kot čisto postransko stvar, a Gwyn jo dojema kot ključno, saj gre za trajanje: žarnice morajo goreti natanko dvaintrideset dni, potem pa »umreti takoj, ne da bi se mučile«. To lepo odraža Gwynov kreativni proces opazovanja in portretiranja, ki se po začasno vzpostavljeni rutini vsakič neusmiljeno prekine in svet, ki ga s klientom postavitva, izgine, ostane pa le končni izdelek – edinstven portret.

V delu igra veliko vlogo tudi muzikalnost – avtor jo kot navdušen glasbenik in celo profesor glasbe subtilno vtke tako v pomensko kot tudi v formalno sfero besedila. V slednji se kaže predvsem v že omenjenem ritmu besedila – kratka poglavja s pogosto humorno obarvanimi zadnjimi stavki učinkujejo zelo melodično. Pomensko izstopa prečudna glasba, ki jo Gwyn naroči posebej zase, saj ga vznemirja prevelika tišina v ateljeju. Obrne se na skladatelja, ki ustvarja kompozicije za »klarinet, ventilator in vodovodne cevi« in ta mu spiše petdeseturni komad (oziroma nekakšen "loop"), sestavljen iz raznoraznih šumov in zvokov, ki nas podzavestno spremlja ob branju, čeprav ne vemo, kako točno zveni.

Še en izrazit aspekt dela je golota. Gwyn namreč do nje pristopa zelo plaho in v zadregi, a z zavedanjem, da mu ta »neudoben premik« v goloto omogoča preboj do pristnosti portretiranja. Sčasoma se na to popolnoma privadi, ko pa se v tabloidih začnejo pojavljati govorice, se zapre vase. Bariccov način pisanja prikaže goloto kot zelo naravno, in čeprav jo omenja in komentira pogosto, se uspe izogniti obscenosti in vulgarnosti ter ustvarja občutek sproščenosti, bližine in sanjivosti.

Preseneča tudi slog pisanja, saj se začetno umirjena fabula vedno bolj zapleta in se na prvi pogled prelevi v neke vrste detektivko, ki pa jo bodo ljubitelji postmodernizma (in bralci na primer Imena rože ali Parfuma) hitro razkrinkali. V Mr Gwynu se srečamo še z nekaterimi postopki tega literarnega obdobja: recimo to, da je v tem romanu kot avtor neke knjige Trikrat ob zori naveden literarni junak Jasper Gwyn, v realnem svetu pa je prav to knjigo, (ki v slovenščino še ni prevedena), Baricco napisal kot nadaljevanje romana Mr Gwyn. Lahko bi sicer rekli, da se s tako uporabo medbesedilnosti nekako poruši fikcijskost sveta v romanu, a na idejni ravni tekst nima namena biti programske postmodernističen, saj je točno ta opazka o avtorju Trikrat ob zori v tekst vključena zelo neopazno.

Izstopa tudi neverjetna berljivost Mr Gwyna, ki je zastavljena predvsem na Bariccovem jedrnatem načinu pripovedovanja, ki ga spremlja njegova mojstrska sposobnost za ustvarjanje vzdušja. Sploh pa uspe v nešteto krat prežvečeno temo o pisanju vnesti svežino, zato je v Mr Gwyna še kako vredno pasti; čudovita svojevrstnost zgodbe bo za dolgo pustila tisti vtis, ki nas pripravi do tega, da se knjigam nasmehnemo, češ, poznam tvoje skrivnosti in hvala zanje.

Veronika Šoster